SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

4.10.2018

Valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaostolle

HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

Luku 35.20 Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Lausunto budjettiesityksestä 2019

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry kiittää mahdollisuudesta lausua vuoden 2019 budjettiesityksen Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen -luvusta.

Yleistä

Viime vuoden budjettiesityksessä arvioitiin uusien aloitettavien asuntojen jäävän vuonna 2017 noin 33 000 asuntoon. Positiivisena yllätyksenä arviosta poiketen asuntotuotanto kasvoi vuonna 2017 jopa 45 000 aloitukseen, mihin vaikutti arvioitua suurempi vapaarahoitteisten asuntojen määrä. Rakentamisen tahtia tulee ylläpitää, jotta kaupungistumisen myötä kasvukeskuksilla on mahdollisuus tarjota koti yhä kasvavalle asukasjoukolle. Kaikkea rakentamista ei tule jättää vapaarahoitteisen tuotannon varaan vaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaamiseksi on varmistettava muun muassa riittävä erityisryhmien asuntotuotanto.

SYL pitää tavoitteita kaupunkiseutujen täydennysrakentamisen, vähähiiliseen liikkumiseen kannustavan yhdyskuntarakenteen ja joukkoliikenteen sekä palvelujen järjestämisen tukemisesta kannatettavana. Kaupunkien päästövähennyksillä on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen pysäyttämisessä.

Opiskelija-asunnot ja erityisryhmien investointiavustus

Erityisryhmien investointiavustuksen myöntövaltuudeksi esitetään 110 miljoonaa euroa vuodelle 2019, mikä vastaa edellisten vuosien tasoa. Mikäli esimerkiksi palveluasuntojen rakentamisen volyymiä on tarpeen kasvattaa merkittävästi sote-uudistuksen vuoksi, SYL peräänkuuluttaa mahdollisuutta kasvattaa myöntövaltuutta lisätalousarvion yhteydessä. Riittävä myöntövaltuus takaa, että asuntokohteiden rakentamisedellytykset turvataan eikä erityisryhmiä laiteta kilpailemaan keskenään avustuksesta.

Opiskelija-asuntojen rakentaminen hyödyttää niin asukkaita kuin yhteiskuntaa. Ympäristöministeriön teettämän opiskelija-asuntojen tuotantotarveselvityksen (Ympäristöministeriön raportteja 20/2018) mukaan vapaarahoitteisessa asunnossa asuvan opiskelijan maksettavaksi voi vuositasolla jäädä tuhansia euroja enemmän kuin kohtuuhintaisessa opiskelija-asunnossa asuessa. Vuokrien suuruus opiskelija-asunnoissa pysyy alhaisena yleiseen vuokratasoon verrattaessa, koska tuotanto tehdään omakustanneperiaatteella.

Selvitys suosittaa, että seuraavan kymmenen vuoden aikana opiskelija-asuntojen tuotanto kattaa noin 10 000 asunnon uudisrakentamisen sekä nykyisen kannan uudistamisen tarpeen. SYL vaatii, että aluekohtaiset opiskelija-asuntojen uudisrakentamisen määrät sidotaan MAL-sopimuksiin, jotta opiskelijoille voidaan turvata riittävä asuntotarjonta. Vuonna 2017 rakennettiin 1232 uutta opiskelija-asuntoa sekä perusparannettiin 1591 asuntoa.

Tuotantotarveselvityksen johtopäätöksenä todetaan erityisryhmien investointiavustuksen merkityksen olevan rahallista määräänsä suurempi. Investointiavustus kattaa korkotukilainasta jäävän omarahoitusosuuden ja mahdollistaa rakentamisen opiskelija-asuntoyhteisöille, joilla ei ole omakustanneperiaatteella tuotettavien

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Lapinrinne 2, 00180 Helsinki
sähköposti: syl@syl.fi
syl.fi

asuntojen vuoksi merkittävästi omaa pääomaa. Tällä hetkellä opiskelija-asunnot saavat 10 prosenttia investointiavustusta uudisrakentamiseen sekä perusparannuksiin. Myös asukkaat hyötyvät investointiavustuksesta, koska avustus alentaa rakentamisen kustannuksia, mikä näkyy suoraan vuokratasossa.

Edellä mainituista syistä johtuen SYL näkee, että pitkäjänteisen asuntopolitiikan kannalta opiskelija-asuntokohteiden investointiavustusprosentti tulisi nostaa 20:een. Tämä lisäisi opiskelija-asuntojen tuotantoa, mikä parantaisi opiskelijoiden toimeentuloa ja helpottaisi yleisten asuntomarkkinoiden tilannetta. Investointiavustuksen korottaminen näkyisi pitkällä aikavälillä opiskelijoiden pienempinä vuokramenoina, mikä taas vähentäisi asumistuen tarvetta. Opiskelija-asuntojen nykyistä suurempi määrä helpottaisi myös suurten kaupunkien asuntopulaa, kun harvemmat opiskelijat etsisivät itselleen asuntoa vapailta vuokramarkkinoilta. Investointiavustusprosentin nostoon tarvittaisiin arviolta noin 20 miljoonan euron lisäys avustuksen myöntövaltuuteen.

Lopuksi

Suomessa asuvat opiskelijat siirrettiin syksyllä 2017 yleisen asumistuen piiriin. Opintotuen asumislisä oli jäänyt jälkeen yleisen vuokratason kehityksessä erityisesti kasvukeskuksissa, joissa suurin osa opiskelijoista asuu. SYL pitää hyvänä, että siirron myötä asumisen tuki ottaa paremmin huomioon alueelliset erot asumisen hinnassa ja on lisännyt yhdenvertaisuutta eri kaupungeissa opiskelevien välillä.

Viime syksynä valmistellusta, niin kutsutusta osa-asunnon normista päätettiin luopua, koska se olisi heikentänyt kimppa-asumisen houkuttelevuutta. SYL näkee linjakkaana ja hyvänä asiana, että normista luovuttiin, koska se olisi heikentänyt asumistuen piirissä olevien solu- ja kimppakämpissä asuvien asemaa. Asumistukisiirron valmistelussa muun muassa ympäristövaliokunta painotti mietinnössään, että kimppa-asumisen kannustavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota (YmVM 19/2016 vp). Kimppa-asumisen kannustimia voitaisiin kehittää esimerkiksi loiventamalla asuinkumppanien tulojen vaikutusta asumistuen tasoon.

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry.

Miika Tiainen
puheenjohtaja

Eero Manninen
pääsihteeri

Lisätietoa:

Jani Sillanpää

Sosiaalipolitiikan asiantuntija

+358(0)400787006, jani.sillanpaa@syl.fi